Stuk **659** (2005-2006) – Nr. 1

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

17 januari 2006

ONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van de republiek Guatemala inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 14 april 2005

INHOUD

Blz.

Memorie van toelichting 3

Voorontwerp van decreet 9

Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen 13

Advies van de Raad van State 17

Ontwerp van decreet 21

Bijlage: BLEU-overeenkomst 25

– Nederlandse tekst 27

– Engelse tekst 41

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE BESPREKING

1. Betekenis van de overeenkomst

Doel en opzet van de overeenkomst

In het algemeen staat de Vlaamse Regering positief ten opzichte van het sluiten van internationale investeringsakkoorden, die van belang zijn voor Vlaamse investeerders in het buitenland. Hoewel buitenlandse investeringen al beschermd worden door nationale wetgevingen, biedt een bilateraal verdrag bijkomende waarborgen wegens de voorrang van het internationaal recht op het interne recht van een staat.

De doelstelling van een dergelijke overeenkomst is, naast het aanmoedigen van investeringen, het bieden van een garantie voor een maximale bescherming aan de investeerder, zoals de waarborgen voor een billijke en rechtvaardige behandeling van de investering, de clausule van de meest begunstigde natie om discriminatie te voorkomen, een vergoedingsplicht bij onteigenende maatregelen en de vrije overmaking van inkomsten. Bovendien creëert zulke overeenkomst een eigen juridisch kader waarin investeringsgeschillen kunnen geregeld worden en waarbij de investeerder een beroep kan doen op internationale arbitrage.

De overeenkomst vormt een gemengd verdrag

Dergelijke internationale overeenkomsten ten gunste van investeringen in het buitenland zijn verdragen in de zin van het volkenrecht of internationaal publiek recht. Het zijn juridisch bindende en afdwingbare akten, onderschreven door volkenrechtelijke rechtspersonen, in casu drie onafhankelijke en soevereine staten en drie deelstaten met een grondwettelijk toegekende bevoegdheid om verdragen te sluiten. Die akten vormen de rechtsgrond voor rechten en verplichtingen in hoofde van die zes overheden en rechtstreeks in hoofde van investeerders op elkaars grondgebied. Overeenkomstig artikel 167 van de Grondwet, worden alle verdragen gesloten door de daartoe bevoegde regeringen en aan hun parlementen ter instemming voorgelegd, vooraleer ze uitwerking kunnen hebben.

Het zogenaamde ‘gemengde’ karakter van de investeringsakkoorden die door de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) gesloten worden, werd op 4 mei 1994 vastgelegd in de Werkgroep ‘gemengde verdragen’ (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB). De ICBB heeft die beslissing op 31 mei 1994 bekrachtigd. Zowel de gewesten als de federale overheid worden namelijk in principe bevoegd geacht. Dergelijke overeenkomsten worden gemengde verdragen genoemd wegens de gezamenlijke bevoegdheidsuitoefening op het federale en het gefedereerde niveau.

De gewesten zijn bevoegd voor het economisch beleid, alsook voor het afzet- en uitvoerbeleid, overeenkomstig artikel 6, §1, VI, eerste lid, 1° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), zoals gewijzigd. De federale overheid blijft bevoegd inzake de verzekering van invoer-, uitvoer- en investeringsrisico’s (artikel 6, §1, VI, eerste lid, 3°, BWHI), het handelsrecht, het vennootschapsrecht en de regelgeving voor de vestiging van bedrijven met uitzondering van die in de toeristische sector (artikel 6, §1, VI, vijfde lid, 5° en 6°, BWHI).

Daarom bepaalt het eerste artikel van het bijgevoegde ontwerp van decreet dat het een gewestaangelegenheid betreft. Het tweede en laatste artikel houdt in dat het Vlaams Parlement zijn goedkeuring verleent aan de voorliggende overeenkomst, zodat zij in werking kan treden na de instemming van al de betrokken parlementen en na de ratificatie door de federale overheid en door het partnerland.

2. Schets van het partnerland

Politieke gegevens

Na ruim drie eeuwen Spaanse overheersing werd Guatemala in 1839 een zelfstandige republiek. Er volgde een periode van dictatuur waaraan in 1944 door de ‘Oktoberrevolutie’ een einde kwam. In de periode 1944-1954 moderniseerden de democratisch gekozen centrumlinkse regeringen de economie, verbeterden zij de infrastructuur en voerden zij landbouwhervormingen door. Nadat in 1954 president Arbenz afgezet werd, volgde een militair bewind dat de landhervormingen ongedaan maakte en de vakbonden verbood. De militaire presidenten Lucas García en Rios Montt bestreden de guerrillabewegingen met grof militair geweld. In 1983 werd Rios Montt afgezet waarna in 1986, na de eerste democratische verkiezingen, burgerpresident Vinicio Cerezo aan de macht kwam. Hij werd in 1990 opgevolgd door Jorge Serrano, die in mei 1993 het parlement en

het Hooggerechtshof ontbond in een poging om alle macht naar zich toe te trekken. Dat stuitte op zoveel weerstand dat hij voor de rest van zijn ambtstermijn vervangen werd door de ombudsman voor de mensenrechten.

In 1996 versloeg Alvarado Arzú van de *Partido de Avanzado Nacional* (PAN) zijn tegenkandidaat Alfonso Portillo Cabrera van het *Frente Republicano Guatemalteco* (FRG) bij de presidentsverkiezingen.

Op 29 december 1996 werden tussen de PAN-regering en de *Unidad Revolucionaria Nacional Guatemalteca* (URNG) vredesakkoorden getekend die een einde maakten aan veertig jaar burgeroorlog waarbij 200.000 mensen, voor het grootste gedeelte van indiaanse afkomst, het leven lieten. Het URNG werd in december 1998 gelegaliseerd als politieke partij.

In 1999 won Alfonso Portillo Cabrera de presidentsverkiezingen. Zijn regering, die in januari 2000 aantrad, beloofde de onverkorte uitvoering van de vredesakkoorden. Door een gebrek aan politieke steun in het parlement – waarvan Rios Montt voorzitter was – liet de uitvoering van dit beleidsvoornemen veel te wensen over.

Rios Montt stelde zich kandidaat voor de presidentsverkiezingen van 2003 ofschoon de Hoge Kiesraad zijn kandidatuur afgewezen had. Tijdens de eerste ronde behaalde hij slechts 19% van de stemmen en werd hij uitgeschakeld. Oscar Berger Perdomo van de *Gran Alianza Nacional* (GANA) haalde het in de tweede ronde van zijn tegenstander Alvaro Colom Caballeros die het aanbod afsloeg om deel te nemen aan de regering. De nieuwe president beloofde de strijd aan te binden tegen corruptie en armoede en nieuwe arbeidsplaatsen te creëren. Bij de parlementsverkiezingen van 2003 behaalde de GANA met 24,3% van de stemmen 47 zetels tegenover 43 zetels voor de FRG, 32 voor de *Unidad Nacional de la Esperanza* (UNE) en 17 voor de PAN.

Ondanks de trage uitvoering van de vredesakkoorden, bestaat er een brede overeenstemming over de noodzaak van ingrijpende hervormingen. De internationale gemeenschap steunt de naleving van die akkoorden in alle opzichten. Voor de beïnvloeding van het politiek besluitvormingsproces ontbreekt het echter aan politieke partijen. Wel is de invloed van het maatschappelijk middenveld sedert de vredesakkoorden duidelijk toegenomen.

Guatemala is een republiek. De staatsinrichting is gebaseerd op de Grondwet van 1986 die in 1994 geamendeerd werd. Die Grondwet voorziet in de scheiding van de uitvoerende, de wetgevende en de rechterlijke macht. De president die zowel staatshoofd als regeringsleider is, wordt via algemene verkiezingen gekozen voor een termijn van vier jaar. Herverkiezing of verlenging van de ambtstermijn is niet mogelijk. De wetgevende macht berust bij het parlement, *Congreso de la República*, dat 158 leden telt. Zij worden eveneens gekozen voor vier jaar, deels in departementale kiesomschrijvingen en deels volgens het proportionele stelsel. De besluiten van het parlement worden genomen met absolute meerderheid maar in bepaalde gevallen is een tweederde meerheid voorgeschreven. De ombudsman voor de mensenrechten wordt gekozen door het parlement en rapporteert aan het parlement. Het Hooggerechtshof bestaat uit minstens zeven rechters die door het parlement gekozen worden voor een periode van vijf jaar. Het Constitutionele Hof is bevoegd voor grondwettelijke aangelegenheden. Grondwetsherzieningen worden behandeld in het parlement en in een referendum ter goedkeuring voorgelegd.

Economische en sociale gegevens

De Guatemalteekse samenleving wordt van oudsher gekenmerkt door economische en sociale ongelijkheid en door een invloedrijke positie van de strijdkrachten. De gevolgen van de burgeroorlog zijn zowel op psychologisch als op economisch en sociaal vlak, nog duidelijk merkbaar. De indianen, die meer dan de helft van de bevolking vormen, worden nog steeds achteruitgesteld en gediscrimineerd.

De economie is sterk afhankelijk van de export van koffie, suiker en bananen. De landbouw vertegenwoordigt een kwart van het Bruto Binnenlands Product (BBP) en stelt de helft van de actieve bevolking tewerk. Er zijn onvoldoende overheidsmiddelen omdat het belastingniveau – ondanks afspraken die gemaakt werden in de vredesakkoorden – te laag blijft. Pas in augustus 2001 werd een belastingverhoging doorgevoerd.

Guatemala kent een zeer ongelijke inkomensverdeling. Volgens de Verenigde Naties (VN) leeft meer dan de helft van de bevolking onder de armoedegrens. In bepaalde door indianen bewoonde gebieden, is de armoede zeer groot. De sociale indicatoren behoren tot de laagste in Latijns-Amerika.

Begin oktober 2005 werd het land getroffen door de orkaan Stan die veel dodelijke slachtoffers maakte en een ware ravage aanrichtte. Vooral de arme maya's werden getroffen.

De overheidsuitgaven voor gezondheidszorg bedragen ongeveer 1% van het BBP, wat minder is dan wat in de vredesakkoorden voorzien werd. De helft van het budget zou naar preventieve gezondheidszorg moeten gaan. Het onderwijsbudget is minder dan 2% van het BBP en de helft gaat naar het lager onderwijs.

Guatemala bekleedt de 117de plaats op de *Human Development Index* 2005 van de VN. Het wordt gerekend tot de middelmatig ontwikkelde landen.

Mensenrechten

Hoewel sinds de ondertekening van de vredesakkoorden systematische verdwijningen, willekeurige arrestaties en martelingen niet meer voorkomen, zijn er nog veel problemen op het gebied van de rechtsstaat en laten de mensenrechtensituatie en straffeloosheid te wensen over. Conservatieve krachten trachten de uitvoering van de vredesakkoorden te vertragen zodat de sociaal- economische en culturele scheiding tussen de indianen en de Latino's en de daarmee gepaard gaande ongelijkheid blijven bestaan. Discriminatie van en geweld tegen vrouwen duurt voort evenals misbruik van kinderen en discriminatie van gehandicapten.

Op 25 februari 1999 verscheen het rapport van de Waarheidscommissie waarin tal van schendingen van de mensenrechten aangegeven werden en aanbevelingen gedaan werden.

Rios Montt werd in 2003 aangeklaagd, zowel in Guatemala als in het buitenland, voor de moordpartijen die tijdens zijn bewind plaatsvonden. In oktober 2003 werd de *Estado Mayor Presidencial*, de militaire inlichtingendienst, afgeschaft en vervangen door een burgerlijk agentschap.

In zijn rapport 2005 meldt *Amnesty International* (AI) een toename van het geweld tegen vrouwen en van gewelddadige acties op het platteland. Daarnaast hadden mensenrechtenactivisten af te rekenen met intimidaties en vervolgingen. Schendingen van de mensenrechten bleven onbestraft.

Op 20 april 2005 publiceerde AI een memorandum voor de Guatemalteekse regering waarin het zijn bezorgdheid uitdrukte over de mensenrechtensituatie. In dat memorandum doet AI een aantal aanbevelingen met betrekking tot de strijd tegen vrouwenmoorden, de bestraffing van mensenrechtenschendingen in het kader van agrarische geschillen, de bescherming van mensenrechtenactivisten en de invloed van de handelspolitiek op de mensenrechten.

Buitenlands beleid

Tijdens het militair bewind was Guatemala jarenlang internationaal geïsoleerd. Thans is het land onder andere lid van de VN en de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS).

Guatemala onderhoudt nauwe betrekkingen met zijn grote buurlanden de Verenigde Staten en Mexico maar die relaties zijn niet altijd vrij van spanningen. De Verenigde Staten zijn de belangrijkste handelspartner en er wordt ook samengewerkt op het vlak van drugsbestrijding. Guatemala sloot vrijhandelsakkoorden met Cuba (1999) en met Mexico, Honduras en El Salvador (2001). Een douane-unie werd gesloten met El Salvador (2004) en Honduras (2005). Met Belize is er een grens- en territoriaal conflict.

De bilaterale en regionale betrekkingen met de Europese Unie (EU) zijn geformaliseerd door de zogenaamde San José-dialoog, die sinds 1985 een jaarlijks gehouden forum vormt voor politieke en economische gesprekken, de Kaderovereenkomst inzake samenwerking die op 1 maart 1999 in werking trad, en de overeenkomst inzake politieke dialoog en samenwerking die op 15 december 2003 ondertekend werd door de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en door Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua en Panama, anderzijds.

De uitvoer bestaat vooral uit koffie, suiker en groenten en fruit. Meer dan de helft van de export gaat naar de Verenigde Staten. Brandstoffen, machines, materialen voor de transportsector en de bouw zijn de voornaamste importproducten. De Verenigde Staten zijn de voornaamste leverancier.

Samenwerking tussen Vlaanderen/België en Guatemala

In het kader van het pilootproject 'Convenanten gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking' dat in 2001 van start ging, sloten Evergem, Herent en Olen samenwerkingsprogramma's met Guatemalteekse steden en gemeenten. In 2002 hadden negen Vlaamse

niet-gouvernementele organisaties (ngo's) een partnerwerking met Guatemala.

De Belgische Technische Coöperatie (BTC) biedt ondersteuning aan de onderwijssector en de ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen.

Tijdens de burgeroorlog verdwenen twee Vlaamse Scheutisten die reeds lange jaren werkzaam waren in Guatemala. De ene werd doodgeschoten en de andere werd gearresteerd waarna nooit nog iets van hem vernomen werd. In september 2005 raakte het onderzoek in een stroomversnelling. De rogatoire commissie die naar Guatemala gestuurd werd, kon een aantal verdachten ondervragen.

Handel tussen Vlaanderen/België en Guatemala

Jaar	Belgische uitvoer (in miljoen €)	Vlaamse uitvoer (in miljoen €)	Belgische invoer (in miljoen €)
2000	23,9	19,0	54,5
2001	28,2	21,6	33,8
2002	39,0	26,9	11,5
2003	40,0	25,4	14,3
2004	39,5	24,7	13,3

Cijfers: Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen en Nationale Bank van België

3. Ontstaan van de overeenkomst

De voorbije dertig jaar sloot de BLEU verscheidene overeenkomsten inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen met landen die geen lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

Tussen de BLEU en Guatemala hebben geen echte onderhandelingen plaatsgevonden. Via briefuitwisseling werden de teksten geamendeerd.

Op 1 oktober 2004 kwamen vertegenwoordigers van de BLEU en Guatemala in Brussel samen om de overeenkomst te bekrachtigen. De overeenkomst werd opgemaakt in het Nederlands, het Frans, het Spaans en het Engels. De Engelse versie is doorslaggevend bij een geschil over de interpretatie van de overeenkomst.

SPECIFIEKE BESPREKING VAN DE OVEREENKOMST MET GUATEMALA

1. Inhoud van de overeenkomst

De BLEU-typetekst

De leden van de BLEU keurden een tekst goed die zij aan hun gesprekspartners voorstellen als basis van de onderhandelingen. Op 29 juni 1994 heeft de Vlaamse Regering die typetekst aanvaard. Sinds 2002 zijn milieu- en sociale clausules opgenomen in de typetekst.

Die zogenaamde BLEU-tekst bepaalt principieel dat elke overeenkomstsluitende partij eender welke soort van investeringen door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met de nationaliteit van de andere partij op zijn grondgebied toelaat. Dit is de basis voor de bevordering van de investeringen.

De bescherming vindt men terug in de artikelen 3, 4 en 7 tot en met 9. Artikel 3 bevat een bepaling van niet-discriminatie terwijl artikel 4 stelt dat de investeerders de behandeling genieten van meest begunstigde natie. Die behandeling sluit wel de voorrechten van de investeerders van een derde staat uit, die verbonden zijn aan de deelneming aan een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie.

Artikel 5 stelt dat de overeenkomstsluitende partijen dienen te streven naar een wetgeving die een hoge graad van milieubescherming biedt en dat zij die wetgeving stelselmatig moeten verbeteren.

Artikel 6 bepaalt dat de overeenkomstsluitende partijen dienen te streven naar een wetgeving die arbeidsnormen vastlegt in overeenstemming met de internationaal erkende rechten van werknemers en naar een verbetering van die normen.

Artikel 7 verbiedt elke maatregel van onteigening of nationalisatie, tenzij voor het openbaar nut, de veiligheid of het nationale belang van de overeenkomstsluitende partij en dan op voorwaarde dat de maatregel wettelijk en non-discriminatoir is en begeleid wordt door een gepaste en reële schadevergoeding. Dezelfde principes gelden voor schade als gevolg van oorlog en geweld.

Artikel 8 regelt de overmakingen van alle betalingen betreffende investeringen en lonen, waarbij de vrije transfer met een eventuele vergunning als principe geldt.

Artikel 9 voorziet een subrogatie van een partij of een openbare instelling in de rechten en de vorderingen van investeerders met deze nationaliteit, indien die partij of instelling schadevergoeding heeft uitbetaald aan die investeerders op grond van een garantie voor een investering. De andere betrokken partij kan dan aan de subrogerende verzekeraar de wettelijke of de contractuele verplichtingen van de investeerder opleggen.

Artikel 10 stelt dat wanneer een vraagstuk betreffende investeringen geregeld wordt bij de overeenkomst en bij de nationale wetgeving van de ene overeenkomstsluitende partij, dan wel bij internationale overeenkomsten, de investeerders van de andere partij aanspraak maken op de bepalingen die voor hen het meest gunstig zijn.

In artikel 11 worden de bijzondere overeenkomsten die vroeger tussen een partij en een investeerder van een andere partij gesloten werden, bevestigd. De bepalingen ervan vullen de algemene draagwijdte van deze typeovereenkomst aan. Met bijzondere overeenkomsten worden verbintenissen bedoeld die betrekking hebben op concrete investeringsprojecten.

De artikelen 12 en 13 regelen respectievelijk de procedure voor geschillen over investeringen tussen een investeerder van een partij en een andere partij en die tussen partijen betreffende de interpretatie en de toepassing van deze typeovereenkomst.

De overeenkomstsluitende partijen dienen ernaar te streven geschillen in de mate van het mogelijke door onderhandeling te regelen. Indien een minnelijke schikking onmogelijk blijkt te zijn, bepaalt artikel 12 dat het geschil, naar keuze van de investeerder, voorgelegd wordt aan hetzij de bevoegde rechtsmacht van de staat waar de investering gedaan werd, hetzij aan internationale arbitrage. Elke partij geeft daartoe haar voorafgaande en onherroepelijke toestemming. Zij houdt in dat de partijen afstand doen van het recht om de uitputting van alle nationale administratieve en rechtsmiddelen te verzoeken. De uitspraken van het scheidsgerecht zijn onherroepelijk en bindend. Geen enkele overeenkomstsluitende partij kan hierbij aanvoeren dat de investeerder vergoed wordt door een verzekering of garantie.

Artikel 13 bepaalt dat, na de mislukking van een minnelijke schikking via diplomatieke weg en via een gemengde commissie, een college van drie scheidsrechters aangesteld wordt. Elke partij duidt één scheidsrechter aan. Deze twee scheidsrechters duiden in onderling overleg een derde scheidsrechter als voorzitter van het college aan. Deze voorzitter is een onderdaan van een derde staat. Indien de scheidsrechters niet op deze wijze kunnen aangesteld worden, kan een partij zulk verzoek richten tot de voorzitter of ondervoorzitter van het Internationaal Gerechtshof. De uitspraken van het college van scheidsrechters zijn definitief en bindend.

Artikel 14 stelt de investeringen die aan de overeenkomst voorafgegaan zijn, gelijk met die investeringen na de inwerkingtreding ervan. De vroegere investeringen worden dus eveneens beschermd.

Artikel 15 bepaalt de inwerkingtreding en de duur van de overeenkomst. De standaardovereenkomst treedt een maand na de datum van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging, in werking. Zij blijft van kracht gedurende een termijn van tien jaar, die zonder voorafgaande opzegging stilzwijgend verlengd wordt.

Afwijkingen van de BLEU-typetekst

Er vonden geen echte onderhandelingen plaats tussen de BLEU en Guatemala. De afwijkingen op de BLEU-typetekst worden hierna toegelicht. De meeste verschillen zijn slechts vormelijk.

In artikel 1.2 over de definitie van “investeringen” worden de punten c en d van de BLEU-typetekst samengevoegd in één punt.

In artikel 1.4 gebruikt Guatemala een eigen definitie van zijn grondgebied.

In de artikelen 1.5 en 1.6 wordt “wetgeving” vervangen door “wetten”.

Er wordt een artikel 1.7 toegevoegd waarin “openbaar nut” gedefinieerd wordt.

In artikel 2.2 staat dat elke overeenkomstsluitende partij het sluiten en uitvoeren van licentieovereenkomsten e.d. “bevordert overeenkomstig haar wetten en voorschriften” terwijl in de typetekst staat dat ze het sluiten en uitvoeren van dergelijke overeenkomsten “toestaat”.

De punten 3.1 en 3.2 van de typetekst worden samengevoegd en er wordt gespecificeerd dat investeringen zowel rechtstreeks als onrechtstreeks kunnen zijn. Bovendien worden twee paragrafen toegevoegd betreffende de clausule van meest begunstigde natie en de uitsluitingsclausule voor vrijhandelszones e.d. Die bepalingen worden in artikel 4 nogmaals benadrukt.

Artikel 5 krijgt een andere titel "Onteigening en schadeloosstelling" dan artikel 7 van de BLEU-typetekst ("Ontneming en eigendomsbeperking"). In punt 4 is de behandeling in geval van schadevergoeding, schadeloosstelling e.d., niet minder gunstig dan die welke door de overeenkomstsluitende partij aan de eigen investeerders verleend wordt. De clausule van meest begunstigde natie wordt nog eens onderstreept.

In artikel 6.4 is sprake van "heffingen en kosten" in plaats van "bankkosten". Op vraag van Guatemala werd ook hier een paragraaf toegevoegd over de clausule van meest begunstigde natie.

In artikel 7.1 heeft men het over "verzekering voor niet commerciële risico's".

In artikel 10.1 wordt enkel "overleg" vermeld met het oog op het regelen van investeringsgeschillen. Als het geschil binnen zes maanden na de kennisgeving niet kan geregeld worden, stemt elke overeenkomstsluitende partij ermee in om het geschil naar keuze van de investeerder, voor arbitrage voor te leggen aan een internationale instelling. Als voor één bepaald geschillenbeslechtingsmechanisme gekozen wordt, kan het geschil niet nog langs een andere weg geregeld worden, ook niet door de bevoegde rechtsmacht van de staat waar de investering gedaan werd.

Artikel 11.2 heeft dezelfde inhoud maar is anders verwoord.

In artikel 11.3 wordt ook in vervanging voorzien van de vice-president door het oudste lid.

Artikel 12 heeft als titel "toepassingsgebied" in plaats van "vorige investeringen" (artikel 14 van de typetekst). Er wordt wel toegevoegd dat de overeenkomst niet van toepassing is op investeringsgeschillen die ontstaan zijn vóór haar inwerkingtreding.

De milieu- en arbeidsclausules staan in de artikelen 13 en 14 van de overeenkomst. Ze kregen de titel "milieumaatregelen" en "arbeidsmaatregelen". "Wetgeving" wordt vervangen door "wetten".

De overeenkomst treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand na de datum waarop de overeenkomstsluitende partijen elkaar er schriftelijk van in kennis gesteld hebben dat aan de grondwettelijke vereisten voldaan is (artikel 15).

2. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Raad van State

Tijdens zijn vergadering d.d. 13 juli 2005 heeft de SERV zich aangesloten bij het ontwerp van regeringsbeslissing.

In zijn advies d.d. 25 oktober 2005 maakte de Raad van State geen opmerkingen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,

Fientje MOERMAN

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van de republiek Guatemala inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 14 april 2005

De Vlaamse Regering,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel en de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

Besluit:

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van de republiek Guatemala inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 14 april 2005, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,

Fientje MOERMAN

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Sterk door overleg
20 jaar
SERV Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Brussel, 13 juli 2005
RVP-IT/05-007

Aan de heer Herbert TOMBEUR
Directeur
Administratie Buitenlands Beleid
Boudewijnlaan 30

1000 BRUSSEL

Betreft: Principiële goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van de republiek Guatemala inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 14 april 2005

Geachte heer,

De Raad heeft de teksten van bovenvermeld ontwerpdecreet ontvangen en doorgenomen en heeft zich op zijn bijeenkomst van 13 juli aangesloten bij het ontwerp van de regeringsbeslissing.

In de hoop u hiermee van dienst te zijn geweest, tekenen wij,

met vriendelijke groeten,

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

kopie : minister Bourgeois

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 39.198/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 3 oktober 2005 door de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van de republiek Guatemala inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 14 april 2005", heeft op 25 oktober 2005 het volgende advies gegeven:

Het ontwerp geeft geen aanleiding tot opmerkingen.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	A. SPRUYT, M. RIGAUX,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur-wnd. afdelingshoofd.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

A. BECKERS M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

De Vlaamse Regering,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel en de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme;

Na beraadslaging,

Besluit:

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de regering van de republiek Guatemala inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 14 april 2005, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 16 december 2005.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Yves LETERME

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel,

Fientje MOERMAN

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

BIJLAGE

OVEREENKOMST

TUSSEN

DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE

EN

DE REGERING VAN DE REPUBLIEK GUATEMALA

INZAKE

DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN

OVEREENKOMST
TUSSEN
DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE
EN
DE REGERING VAN DE REPUBLIEK GUATEMALA
INZAKE
DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING VAN INVESTERINGEN

DE REGERING VAN HET KONINKRIJK BELGIË,
DE REGERING VAN HET GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG,
de Vlaamse Regering,
de Waalse Regering,
en de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,
enerzijds,

en

DE REGERING VAN DE REPUBLIEK GUATEMALA,
anderzijds,

(hierna te noemen "de Overeenkomstsluitende Partijen"),

VERLANGENDE hun economische samenwerking te versterken door voor investeringen door investeerders van de ene Overeenkomstsluitende Partij gunstige voorwaarden te scheppen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij,

ZIJN het volgende overeengekomen :

Artikel 1

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de term :

1. "investeerder" :

   a) de "onderdanen", zijnde elk natuurlijk persoon die volgens de wetgeving van het Koninkrijk België of van het Groothertogdom Luxemburg of van de Republiek Guatemala wordt beschouwd als een onderdaan van het Koninkrijk België of van het Groothertogdom Luxemburg dan wel van de Republiek Guatemala ;

   b) de "vennootschappen", zijnde elke rechtspersoon die is opgericht in overeenstemming met de wetgeving van het Koninkrijk België of van het Groothertogdom Luxemburg of van de Republiek Guatemala en waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is op het grondgebied van het Koninkrijk België of van het Groothertogdom Luxemburg dan wel van de Republiek Guatemala.

2. "investering" : alle soorten vermogensbestanddelen en elke rechtstreekse of onrechtstreekse inbreng in speciën, natura of diensten, die worden geïnvesteerd of geherinvesteerd in welke economische sector ook.

   Als investeringen in de zin van deze Overeenkomst gelden in het bijzonder, doch niet uitsluitend :

   a) roerende en onroerende goederen, alsmede andere zakelijke rechten zoals hypotheken, retentierechten, pandrechten, rechten van vruchtgebruik en soortgelijke rechten ;

   b) aandelen, maatschappelijke aandelen en alle andere vormen van deelneming, met inbegrip van minderheidsdeelnemingen dan wel onrechtstreekse deelnemingen, in bedrijven die zijn opgericht op het grondgebied van een der Overeenkomstsluitende Partijen ;

   c) obligaties, tegoeden en gelijk welke prestatie die economische waarde heeft ; auteursrechten, rechten van industriële eigendom, technische werkwijzen, merken en goodwill ;

   d) publiekrechtelijke of contractuele concessies, waaronder die tot het opsporen, ontwikkelen, winnen of exploiteren van natuurlijke rijkdommen.

   Veranderingen in de rechtsvorm waarin vermogensbestanddelen en kapitaal werden geïnvesteerd of geherinvesteerd doen geen afbreuk aan de omschrijving ervan als "investering" zoals bedoeld in deze Overeenkomst.

3. "opbrengst" : de bedragen die een investering oplevert, en met name, doch niet uitsluitend, winst, intrest, vermogensaanwas, dividenden, royalty's en honoraria.

4. "grondgebied" :

   a) het grondgebied van het Koninkrijk België en het grondgebied van het Groothertogdom Luxemburg evenals de zeegebieden, d.w.z. de gebieden op en onder zee die zich voorbij de territoriale wateren van het Koninkrijk België uitstrekken en waarin het, overeenkomstig het internationaal recht, soevereine rechten en rechtsmacht uitoefent met het oog op de opsporing, de winning en het behoud van de natuurlijke rijkdommen ;

b) het grondgebied van de Republiek Guatemala alsmede het luchtruim, de zeegebieden, de binnenwateren, de zeegebieden, d.w.z. de gebieden op en onder zee die zich voorbij de territoriale wateren van de Republiek Guatemala uitstrekken en waarin ze, overeenkomstig het internationaal recht, soevereine rechten en rechtsmacht uitoefent met het oog op de opsporing, de winning en het behoud van de natuurlijke rijkdommen.

5. "Milieuwetten" : alle wetten en voorschriften van de Overeenkomstsluitende Partijen, of een bepaling uit die wetgeving, die in hoofdzaak gericht is op de bescherming van het milieu dan wel het voorkomen van enig gevaar voor het leven of de gezondheid van mens, dier of plant, door :

a) het voorkomen, verminderen of beheersen van de uitstoot, de lozing of de emissie van verontreinigende stoffen en contaminanten ;

b) het beheersen van milieugevaarlijke of toxische chemicaliën, stoffen, materialen en afvalstoffen, en het verspreiden van desbetreffende informatie ;

c) het beschermen of in stand houden van in het wild levende dier- en plantensoorten, met inbegrip van bedreigde soorten, hun habitat en speciaal beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partij.

6. "Arbeidswetten" : de wetten en voorschriften van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg of de Republiek Guatemala, of bepalingen uit die wetgeving, die rechtstreeks verband houden met de volgende internationaal erkende rechten van werknemers :

a) het recht op vereniging ;
b) het recht op organisatie en collectieve onderhandeling ;
c) het verbod op het gebruik van enige vorm van dwang- of slavenarbeid ;
d) een minimumleeftijd voor de tewerkstelling van kinderen ;
e) redelijke arbeidsomstandigheden op het gebied van minimumloon, aantal werkuren, veiligheid en gezondheid.

7. "openbaar nut" :

a) wat het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg betreft : openbaar nut, veiligheid of nationaal belang ;

b) wat de Republiek Guatemala betreft : maatschappelijk nut, sociale waarde of openbaar belang.

Artikel 2

Bevordering van investeringen

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij bevordert investeringen van investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij op haar grondgebied en laat zodanige investeringen toe in overeenstemming met haar wetgeving.

2. Elke Overeenkomstsluitende Partij bevordert overeenkomstig haar wetten en voorschriften het sluiten en uitvoeren van licentieovereenkomsten en overeenkomsten inzake commerciële, administratieve of technische bijstand, voor zover deze activiteiten verband houden met zodanige investeringen.

Artikel 3

Bescherming van investeringen

1. Alle rechtstreekse of onrechtstreekse investeringen door investeerders van een der Overeenkomstsluitende Partijen genieten op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij een eerlijke en rechtvaardige behandeling. Onder voorbehoud van maatregelen die noodzakelijk zijn met het oog op de handhaving van de openbare orde, genieten zodanige investeringen een voortdurende bescherming en zekerheid, met uitsluiting van elke ongegronde of discriminatoire maatregel die in rechte of in feite, het beheer, de instandhouding, het gebruik, het genot of de liquidatie van deze investeringen zou kunnen belemmeren.

2. De behandeling en bescherming zoals bedoeld onder punt 1 zijn ten minste gelijk aan de behandeling en bescherming die investeerders van een derde Staat genieten en ze zijn hoe dan ook niet minder gunstig dan de behandeling en bescherming waarin de internationale wetgeving voorziet.

3. Zodanige behandeling en bescherming behelzen geenszins de voorrechten die door een Overeenkomstsluitende Partij worden verleend aan investeerders van een derde Staat in het kader van diens lidmaatschap van of associatie met een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of enige andere vorm van regionale economische organisatie.

Artikel 4

Nationale behandeling en meest begunstigde natie

1. In alle aangelegenheden met betrekking tot de behandeling van investeringen genieten de investeerders van elke Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere Partij de nationale behandeling en de behandeling van meest begunstigde natie.

2. Met betrekking tot de werking, het beheer, het onderhoud, het gebruik, het genot, de verkoop of de vervreemding van investeringen dient elke Overeenkomstsluitende Partij investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij op haar grondgebied een behandeling toe te kennen die niet minder gunstig is dan de behandeling die wordt toegekend aan haar eigen investeerders of de investeerders van een andere Staat, zo laatstgenoemde behandeling gunstiger is.

3. Deze behandeling behelst geenszins de voorrechten die door een Overeenkomstsluitende Partij worden verleend aan investeerders van een derde Staat in het kader van diens lidmaatschap van of associatie met een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of enige andere vorm van regionale economische organisatie.

Het bepaalde in dit artikel is niet van toepassing op belastingzaken.

Artikel 5

Onteigening en schadeloosstelling

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich geen enkele maatregel tot onteigening of nationalisatie noch enige andere maatregel te treffen die tot gevolg heeft dat aan de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij rechtstreeks of onrechtstreeks de hun toebehorende investeringen op haar grondgebied worden ontnomen.

2. Wanneer om redenen van openbaar nut van het bepaalde in het eerste lid moet worden afgeweken, dienen de volgende voorwaarden te worden vervuld :

   a) de maatregelen worden genomen met inachtneming van een behoorlijke rechtsgang ;

   b) de maatregelen zijn niet discriminatoir of in strijd met bijzondere verbintenissen ;

   c) de maatregelen gaan vergezeld van voorzieningen voor de betaling van een billijke en reële schadeloosstelling.

3. Het bedrag van de schadeloosstelling komt overeen met de werkelijke waarde van de investeringen op de dag voordat de maatregelen werden genomen of bekendgemaakt.

   De schadeloosstelling wordt uitgekeerd in gelijk welke omwisselbare munt. Ze moet zonder onnodige vertraging worden uitbetaald en moet vrij kunnen worden overgemaakt. Vanaf het tijdstip waarop het bedrag van de schadeloosstelling wordt vastgelegd tot op de datum van uitkering, levert ze intrest op aan het normale banktarief.

4. Aan investeerders van de ene Overeenkomstsluitende Partij die verliezen lijden met betrekking tot hun investeringen wegens oorlog of een ander gewapend conflict, revolutie, een nationale noodtoestand of opstand op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, wordt door laatstgenoemde, wat de restitutie, schadevergoeding, schadeloosstelling of een andere regeling betreft, een behandeling toegekend die niet minder gunstig is dan die welke door laatstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij aan de eigen investeerders wordt verleend.

5. Met betrekking tot alle in dit artikel besproken aangelegenheden, verleent elke Overeenkomstsluitende Partij aan de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij een behandeling die ten minste gelijk is aan de behandeling die op haar grondgebied aan de investeerders van de meest begunstigde natie wordt verleend.

Artikel 6

Overmakingen

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij de toelating om alle met een investering verband houdende uitkeringen vrij over te maken. De uitkeringen zijn onder andere doch niet uitsluitend :

   a) bedragen bestemd om de investering tot stand te brengen, te behouden of uit te breiden ;

   b) bedragen bestemd voor het nakomen van contractuele verbintenissen, met inbegrip van de bedragen die nodig zijn voor de terugbetaling van leningen, royalty's en andere betalingen voortvloeiend uit licenties, franchises, concessies en andere soortgelijke rechten, alsmede de bezoldiging van geëxpatrieerd personeel ;

c) de opbrengst van investeringen ;

d) de opbrengst van de gehele of gedeeltelijke verkoop of liquidatie van investeringen, met inbegrip van vermogensaanwas of meerwaarden van het geïnvesteerd kapitaal ;

e) de in toepassing van artikel 5 uitgekeerde schadeloosstelling.

2. De onderdanen van beide Overeenkomstsluitende Partijen, die uit hoofde van een investering toelating hebben gekregen om op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij te werken, is het tevens toegestaan een evenredig deel van hun bezoldiging over te maken naar hun land van herkomst.

3. Alle overmakingen gebeuren in vrij inwisselbare munt, tegen de wisselkoers die op de datum van overmaking van toepassing is op contante transacties in de gebruikte munt.

4. Elke Overeenkomstsluitende Partij verleent de nodige vergunningen die vereist zijn om de overmaking zonder onnodige vertraging uit te voeren, zonder andere lasten dan de gebruikelijke heffingen en kosten.

5. De in dit artikel bedoelde garanties zijn ten minste gelijk aan die welke worden verstrekt aan de investeerders van de meest begunstigde natie.

Artikel 7

Subrogatie

1. Indien één der Overeenkomstsluitende Partijen of één van haar openbare instellingen een schadeloosstelling uitkeert aan haar eigen investeerders op grond van een verzekering voor niet-commerciële risico's ter dekking van een investering, erkent de andere Overeenkomstsluitende Partij dat de eerstgenoemde Overeenkomstsluitende Partij of de desbetreffende openbare instelling in de rechten en schuldvorderingen van de investeerders is getreden.

2. In verband met de overgedragen rechten kan de andere Overeenkomstsluitende Partij jegens de verzekeraar die in de rechten van de schadeloosgestelde investeerders is getreden, de verplichtingen laten gelden die wettelijk of contractueel op de investeerders rusten.

Artikel 8

Toepasbare regeling

Wanneer een vraagstuk omtrent investeringen wordt geregeld bij deze Overeenkomst en bij de nationale wetgeving van de ene Overeenkomstsluitende Partij dan wel bij bestaande internationale overeenkomsten of internationale overeenkomsten waarbij de Overeenkomstsluitende Partijen op een later tijdstip partij kunnen worden, kunnen de investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij gebruik maken van de bepalingen die voor hen het meest gunstig zijn.

Artikel 9

Specifieke overeenkomsten

1. Investeringen waarvoor een specifieke overeenkomst is gesloten tussen een van de Overeenkomstsluitende Partijen en investeerders van de andere Partij zijn onderworpen aan de bepalingen van deze Overeenkomst en aan die van de specifieke overeenkomst.

2. Elke Overeenkomstsluitende Partij staat te allen tijde in voor het naleven van de verbintenissen die zij jegens investeerders van de andere Overeenkomstsluitende Partij is aangegaan.

Artikel 10

Regeling van investeringsgeschillen tussen een Overeenkomstsluitende Partij en een investeerder van de andere Overeenkomstsluitende Partij

1. Van elk investeringsgeschil tussen een investeerder van de ene Overeenkomstsluitende Partij en de andere Overeenkomstsluitende Partij wordt schriftelijk kennis gegeven door de eerste Partij die een vordering instelt. De kennisgeving gaat vergezeld van een behoorlijk toegelichte nota.

   Met het oog op het regelen van investeringsgeschillen tussen een Overeenkomstsluitende Partij en een investeerder van de andere Overeenkomstsluitende Partij, zal tussen de desbetreffende Partijen overleg worden gevoerd.

2. Wanneer het geschil binnen zes maanden na de kennisgeving niet kan worden geregeld, stemt elke Overeenkomstsluitende Partij er bij dezen mee in het geschil naar keuze van de investeerder, voor arbitrage voor te leggen aan één van de volgende instellingen :

   - een scheidsgerecht ad hoc, ingesteld volgens de arbitrageregels van de Commissie van de Verenigde Naties voor Internationaal Handelsrecht (U.N.C.I.T.R.A.L.) ;

   - het Internationale Centrum voor Beslechting van Investeringsgeschillen (I.C.S.I.D.), dat is opgericht krachtens het Verdrag inzake de beslechting van geschillen met betrekking tot investeringen tussen Staten en onderdanen van andere Staten, dat op 18 maart 1965 te Washington voor ondertekening werd opengesteld, zodra elk van de Overeenkomstsluitende Partijen die partij zijn bij deze Overeenkomst partij is geworden bij het Verdrag. Zolang deze voorwaarde niet is vervuld, aanvaarden de Overeenkomstsluitende Partijen dat het geschil aan arbitrage wordt onderworpen overeenkomstig de Regels betreffende de Aanvullende Voorziening van het I.C.S.I.D. :

     - het Scheidsgerecht van de Internationale Kamer van Koophandel in Parijs ;

     - het Instituut voor Arbitrage van de Kamer van Koophandel in Stockholm.

   Wanneer voor één bepaald geschillenbeslechtingsmechanisme wordt gekozen, kan het geschil niet nog langs een andere weg worden geregeld, ook niet door de bevoegde rechtsmacht van de Staat waar de investering werd gedaan.

3. Geen van de bij een geschil betrokken Overeenkomstsluitende Partijen, zal in enig stadium van de arbitrageprocedure of van de uitvoering van een scheidsrechterlijke uitspraak als verweer kunnen aanvoeren dat de investeerder die tegenpartij is bij het geschil, een vergoeding ter uitvoering van een in Artikel 7 van deze Overeenkomst vermelde verzekeringspolis of waarborg heeft ontvangen die het geheel of een gedeelte van zijn verliezen dekt.

4. Het scheidsgerecht beslist op grond van de nationale wetgeving en van de regels inzake wetsconflicten van de Overeenkomstsluitende Partij bij het geschil op wier grondgebied de investering werd gedaan alsmede op basis van het bepaalde in deze Overeenkomst, de met het oog op de investering eventueel aangegane specifieke overeenkomst en overeenkomstig de internationale rechtsbeginselen.

5. De uitspraken van het scheidsgerecht zijn onherroepelijk en bindend voor de partijen bij het geschil. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich ertoe ze uit te voeren overeenkomstig haar nationale wetgeving.

Artikel 11

Geschillen tussen de Overeenkomstsluitende Partijen betreffende de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst

1. Geschillen betreffende de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst worden zoveel mogelijk langs diplomatieke weg beslecht.

2. Wanneer een geschil niet langs diplomatieke weg kan worden beslecht, wordt het voorgelegd aan een gemengde commissie bestaande uit vertegenwoordigers van beide Partijen. Deze Commissie komt op verzoek van de meest gerede Partij en zonder onnodige vertraging bijeen.

3. Indien de gemengde commissie het geschil niet kan regelen, wordt het op verzoek van een der Overeenkomstsluitende Partijen onderworpen aan een scheidsgerecht ad hoc dat voor elk geval afzonderlijk wordt samengesteld :

   Elke Overeenkomstsluitende Partij benoemt een scheidsman binnen een tijdspanne van twee maanden vanaf de datum waarop een der Overeenkomstsluitende Partijen de andere Overeenkomstsluitende Partij in kennis heeft gesteld van haar voornemen het geschil aan arbitrage te onderwerpen. Binnen twee maanden na hun benoeming benoemen de twee scheidsmannen in onderling overleg een onderdaan van een derde Staat tot voorzitter van het scheidsgerecht.

   Indien deze termijnen worden overschreden, kan een der Overeenkomstsluitende Partijen de voorzitter van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoeming(en) te verrichten.

   Indien de voorzitter van het Internationale Gerechtshof onderdaan is van een Overeenkomstsluitende Partij of van een Staat waarmee een der Overeenkomstsluitende Partijen geen diplomatieke banden heeft of indien hij om een andere reden verhinderd is genoemde functie uit te oefenen, wordt de vice-voorzitter van het Internationale Gerechtshof verzocht de benoemingen te verrichten. Indien de vice-voorzitter onderdaan is van een Overeenkomstsluitende Partij of verhinderd is genoemde functie uit te oefenen, wordt het oudste lid van het Internationale Gerechtshof die geen onderdaan is van een Overeenkomstsluitende Partij, verzocht de benoemingen te verrichten.

4. Het aldus samengesteld scheidsgerecht stelt zijn eigen procedureregels vast. Het doet uitspraak bij meerderheid van stemmen ; de uitspraken zijn onherroepelijk en bindend voor de Overeenkomstsluitende Partijen.

5. Elke Overeenkomstsluitende Partij draagt de kosten van de door haar benoemde scheidsman. De kosten die voortvloeien uit de benoeming van de derde scheidsman en de ambtelijke kosten van het gerecht worden gelijkelijk door de Overeenkomstsluitende Partijen gedragen.

Artikel 12

Toepassingsgebied

Deze Overeenkomst is eveneens van toepassing op investeringen die vóór de inwerkingtreding van deze Overeenkomst werden gedaan door investeerders van een Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij overeenkomstig de wet- en regelgeving van laatstgenoemde. Ze is evenwel niet van toepassing op investeringsgeschillen die zijn ontstaan vóór de inwerkingtreding van deze Overeenkomst.

Artikel 13

Milieumaatregelen

1. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat elke Overeenkomstsluitende Partij het recht heeft haar eigen niveau van nationale milieubescherming te bepalen en de beleidslijnen en prioriteiten ter zake van milieuontwikkeling vast te leggen alsmede haar ad hoc wetten dienovereenkomstig aan te nemen of te wijzigen. Elke Overeenkomstsluitende Partij ziet erop toe dat haar wetgeving een hoog niveau van milieubescherming waarborgt en stelt alles in het werk om voornoemde wetten voortdurend bij te sturen.

2. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat het niet passend is de nationale milieuwetten te versoepelen teneinde investeringen aan te moedigen. Elke Overeenkomstsluitende Partij dient er dan ook op toe te zien dat geen vrijstelling of enige andere afwijking van voornoemde wetten wordt toegestaan en dat ook geen mogelijkheid tot vrijstelling of andere afwijking wordt geboden teneinde het doen, onderhouden of uitbreiden van een investering op haar grondgebied aan te moedigen.

3. De Overeenkomstsluitende Partijen bevestigen andermaal de verbintenissen die ze zijn aangegaan in het kader van internationale milieuovereenkomsten. Ze zien erop toe dat deze verbintenissen in hun nationale wetten ten volle worden erkend en toegepast.

4. De Partijen erkennen dat de onderlinge samenwerking hen meer mogelijkheden biedt om de normen inzake milieubescherming bij te sturen. Op verzoek van een Overeenkomstsluitende Partij stemt de andere Overeenkomstsluitende Partij ermee in over eender welk punt van dit artikel overleg te plegen met regeringsvertegenwoordigers.

Artikel 14

Arbeidsmaatregelen

1. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat elke Overeenkomstsluitende Partij het recht heeft haar eigen normen ter bescherming van de arbeid vast te leggen en haar ad hoc wetgeving dienovereenkomstig aan te nemen of te wijzigen. Elke Overeenkomstsluitende Partij ziet erop toe dat haar wetten voorzien in arbeidsnormen die in overeenstemming zijn met de internationaal erkende rechten van de werknemers, als bepaald in het 6e lid van Artikel 1, en stuurt ze dienovereenkomstig bij.

2. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat het niet passend is de nationale arbeidswetten te versoepelen teneinde investeringen aan te moedigen. Elke Overeenkomstsluitende Partij ziet er dan ook op toe dat geen vrijstelling of enige andere afwijking van deze wetgeving wordt toegestaan en dat ook geen mogelijkheid tot vrijstelling of andere afwijking wordt geboden teneinde het doen, onderhouden of uitbreiden van een investering op haar grondgebied aan te moedigen.

3. De Overeenkomstsluitende Partijen bevestigen andermaal de verbintenissen die ze zijn aangegaan als lid van de Internationale Arbeidsorganisatie alsmede hun verbintenissen op grond van de Verklaring van de IAO over de fundamentele principes en rechten met betrekking tot werk en de follow-up ervan. De Overeenkomstsluitende Partijen zien erop toe dat de arbeidsbeginselen en de internationaal erkende rechten van de werknemers, als bepaald in het 6e lid van artikel 1, worden erkend en beschermd middels hun nationale wetgeving.

4. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat de onderlinge samenwerking hen meer mogelijkheden biedt om de arbeidsnormen bij te sturen. Op verzoek van een Overeenkomstsluitende Partij stemt de andere Overeenkomstsluitende Partij ermee in over eender welk punt van dit artikel overleg te plegen met regeringsvertegenwoordigers.

Artikel 15

Inwerkingtreding en duur

1. Deze Overeenkomst treedt in werking op de eerste dag van de tweede maand na de datum waarop de Overeenkomstsluitende Partijen elkaar er schriftelijk van in kennis hebben gesteld dat aan de grondwettelijke vereisten is voldaan. Ze blijft van kracht gedurende een tijdvak van tien jaar.

   Tenzij ten minste zes maanden vóór de datum van het verstrijken van de geldigheidsduur door een van beide Overeenkomstsluitende Partijen mededeling van beëindiging is gedaan, wordt deze Overeenkomst stilzwijgend verlengd voor een tijdvak van tien jaar, met dien verstande dat elke Overeenkomstsluitende Partij zich het recht voorbehoudt de Overeenkomst te beëindigen met inachtneming van een opzegtermijn van ten minste zes maanden vóór de datum van het verstrijken van de lopende termijn van geldigheid.

Ten aanzien van investeringen die vóór de datum van beëindiging van de Overeenkomst zijn gedaan, blijft deze van kracht gedurende een tijdvak van tien jaar vanaf de datum van beëindiging.

TEN BLIJKE WAARVAN, de ondergetekende vertegenwoordigers, daartoe naar behoren gemachtigd door hun onderscheiden Regeringen, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN te Brussel, op 14 april 2005, in tweevoud in de Nederlandse, de Franse, de Spaanse en de Engelse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek. In geval van verschil in uitlegging is de Engelse tekst doorslaggevend.

VOOR DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE :

Voor de Regering van het Koninkrijk België :

Voor de Regering van het Groothertogdom Luxemburg :

VOOR DE REGERING VAN DE REPUBLIEK GUATEMALA :

Voor de Vlaamse Regering :

Voor de Waalse Regering :

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering :

AGREEMENT

BETWEEN

THE BELGO-LUXEMBURG ECONOMIC UNION

AND

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF GUATEMALA

ON

THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

AGREEMENT
BETWEEN
THE BELGO-LUXEMBURG ECONOMIC UNION
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF GUATEMALA
ON
THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF BELGIUM,
THE GOVERNMENT OF THE GRAND-DUCHY OF LUXEMBURG,
The Walloon Government,
The Flemish Government,
and the Government of the Region of Brussels-Capital,
on one hand,

and

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF GUATEMALA,
on the other hand,

(hereinafter referred to as "the Contracting Parties"),

DESIRING to strengthen their economic cooperation by creating favourable conditions for investment by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party,

HAVE AGREED as follows :

Article 1

Definitions

For the purpose of this Agreement,

1. The term "investors" shall mean :

   a) the "nationals" i.e. any natural person who, according to the legislation of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxemburg or of the Republic of Guatemala, is considered as a (national) citizen of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxemburg or of the Republic of Guatemala respectively ;

   b) the "companies" i.e. any legal person constituted in accordance with the legislation of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxemburg or of the Republic of Guatemala and having its registered office in the territory of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxemburg or of the Republic of Guatemala respectively.

2. The term "investment" shall mean any kind of assets and any direct or indirect contribution in cash, in kind or in services, invested or reinvested in any sector of economic activity.

   The following shall more particularly, though not exclusive, be considered as investments for the purpose of this Agreement :

   a) movable and immovable property as well as any other rights in rem, such as mortgages, liens, pledges, usufruct and similar rights ;

   b) shares, corporate rights and any other kind of shareholdings, including minority or indirect ones, in companies constituted in the territory of one Contracting Party ;

   c) bonds, claims to money and to any performance having an economic value ; copyrights, industrial property rights, technical processes, trade names and goodwill ;

   d) concessions granted under public law or under contract, including concessions to explore, develop, extract or exploit natural resources.

   Changes in the legal form in which assets and capital have been invested or reinvested shall not affect their designation as "investments" for the purpose of this Agreement.

3. The term "returns" shall mean the proceeds of an investment and shall include in particular, though not exclusively, profits, interest, capital increases, dividends, royalties and fees.

4. The term "territory" shall apply :

   a) to the territory of the Kingdom of Belgium and to the territory of the Grand-Duchy of Luxemburg, as well as to the maritime areas, i.e. the marine and underwater areas which extend beyond the territorial waters of the Kingdom of Belgium upon which it exercises, in accordance with international law, its sovereign rights and its jurisdiction for the purpose of exploring, exploiting and preserving natural resources ;

   b) to the territory of the Republic of Guatemala, as well as to the airspace, maritime areas, internal waters, the marine and underwater areas, which extend beyond the territorial water upon which the Republic of Guatemala exercises, in accordance with international law, sovereign rights and jurisdiction for the purposes of exploring, exploiting and preserving natural resources.

5. The term "environmental laws" shall mean any laws or regulations of the Contracting Parties, or provision thereof, the primary purpose of which is the protection of the environment, or the prevention of a danger to human, animal, or plant life or health, through :

   a) the prevention, abatement or control of the release, discharge, or emission of pollutants or environmental contaminants ;

   b) the control of environmentally hazardous or toxic chemicals, substances, materials and wastes, and the dissemination of information related thereto ;

   c) the protection or conservation of wild flora or fauna, including endangered species, their habitat, and specially protected natural areas in the Contracting Party's territory.

6. The term "labor laws" shall mean laws and regulations of the Kingdom of Belgium, of the Grand-Duchy of Luxemburg or the Republic of Guatemala, or provisions thereof, that are directly related to the following internationally recognised labor rights :

   a) the right of association ;
   b) the right to organise and bargain collectively ;
   c) a prohibition on the use of any form of forced or compulsory labor ;
   d) a minimum age for the employment of children ;
   e) acceptable conditions of work with respect to minimum wages, hours work, and occupational safety and health.

7. The term "public purpose" shall mean :

   a) to the Kingdom of Belgium and the Grand-Duchy of Luxemburg ; public purpose, security or national interest ;

   b) to the Republic of Guatemala ; collective utility, social benefit or public interest.

Article 2

Promotion of investments

1. Each Contracting Party shall promote investments in its territory by investors of the other Contracting Party and shall accept such investment in accordance with its legislation.

2. In particular, each Contracting Party shall facilitate, in accordance with its laws and regulations, the conclusion and the fulfillment of license contracts and commercial, administrative or technical assistance agreements, as far as these activities are in connection with such investments.

Article 3

Protection of investments

1. All investments, whether direct or indirect, made by investors of one Contracting Party shall enjoy a fair and equitable treatment in the territory of the other Contracting Party. Except for measures required to maintain public order, such investments shall enjoy continuous protection and security, i.e. excluding any unjustified or discriminatory measure which could hinder, either in law or in practice, the management, maintenance, use, possession or liquidation thereof.

2. The treatment and protection referred to in paragraph 1 shall at least be equal to those enjoyed by investors of a third State and shall in no case be less favourable than those recognized under international law.

3. However, such treatment and protection shall not cover the privileges granted by one Contracting Party to the investors of a third State pursuant to its participation in or association with a free trade zone, a customs union, a common market or any other form of regional economic organization.

Article 4

National treatment and most favoured nation

1. In all matters relating to the treatment of investments the investors of each Contracting Party shall enjoy national treatment and most-favoured-nation treatment in the territory of the other Party.

2. With respect to the operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or other disposal of investments, each Contracting Party shall accord, on its territory, to investors of the other Contracting Party, treatment no less favourable than that granted to its own investors or to investors of any other State if the latter is more favourable.

3. This treatment shall not include the privileges granted by one Contracting Party to investors of a third State by virtue of its participation or association in a free trade zone, customs union, common market or any other form of regional economic organization.

   The provisions of this article do not apply to tax matters.

Article 5

Expropriation and compensation

1. Each Contracting Party undertakes not to adopt any measure of expropriation or nationalization or any other measure having the effect of directly or indirectly dispossessing the investors of the other Contracting Party of their investments in its territory.

2. If for reasons of public purpose, it is required a derogation from the provisions of paragraph 1, the following conditions shall be complied with :

   a) the measures shall be taken under due process of law ;

   b) the measures shall be neither discriminatory, nor contrary to any specific commitments ;

   c) the measures shall be accompanied by provisions for the payment of an adequate and effective compensation.

3. Such compensation shall amount to the actual value of the investments on the day before the measures were taken or became public.

   Such compensation shall be paid in any convertible currency. It shall be paid without delay and shall be freely transferable. It shall bear interest at the normal commercial rate from the date of the determination of its amount until the date of its payment.

4. Investors of one Contracting Party whose investments suffer losses owing to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency or revolt in the territory of the other Contracting Party shall be granted by the latter Contracting Party a treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, at least equal to that which the latter Contracting Party grants to its own national investors.

5. In respect of matters dealt with in this Article, each Contracting Party shall grant to the investors of the other Contracting Party a treatment which shall at least be equal to the one granted in its territory to the investors of the most favoured nation.

Article 6

Transfers

1. Each Contracting Party shall grant to investors of the other Contracting Party the free transfer of all payments relating to an investment, including more particularly :

   a) amounts necessary for establishing, maintaining or expanding the investment ;

   b) amounts necessary for payments under a contract, including amounts necessary for repayment of loans, royalties and other payments resulting from licenses, franchises, concessions and other similar rights, as well as salaries of expatriate personnel ;

   c) proceeds from investments ;

   d) proceeds from the total or partial liquidation of investments, including capital gains or increases in the invested capital ;

   e) compensation paid pursuant to Article 5.

2. The nationals of each Contracting Party who have been authorized to work in the territory of the other Contracting Party in connection with an investment shall also be permitted to transfer an appropriate portion of their earnings to their country of origin.

3. Transfers shall be made in a freely convertible currency at the rate applicable on the day transfers are made to spot transactions in the currency used.

4. Each Contracting Party shall issue the authorizations required to ensure that the transfers can be made without undue delay, with no other expenses than the usual taxes and costs.

5. The guarantees referred to in this Article shall at least be equal to those granted to the investors of the most favoured nation.

Article 7

Subrogation

1. If one Contracting Party or any public institution of this Party pays compensation to its own investors pursuant to a guarantee against non commercial risks providing coverage for an investment, the other Contracting Party shall recognize that the former Contracting Party or the public institution concerned is subrogated into the rights of the investors.

2. As far as the transferred rights are concerned, the other Contracting Party shall be entitled to invoke against the insurer who is subrogated into the rights of the indemnified investors the obligations of the latter under law or contract.

Article 8

Applicable regulations

If an issue relating to investments is covered both by this Agreement and by the national legislation of one Contracting Party or by international conventions, existing or to be subscribed to by the Parties in the future, the investors of the other Contracting Party shall be entitled to avail themselves of the provisions that are the most favourable to them.

Article 9

Specific agreements

1. Investments made pursuant to a specific agreement concluded between one Contracting Party and investors of the other Party shall be covered by the provisions of this Agreement and by those of the specific agreement.

2. Each Contracting Party undertakes to ensure at all times that the commitments it has entered into vis-à-vis investors of the other Contracting Party shall be observed.

Article 10

Settlement of investment disputes between a Contracting Party and an investor of the other Contracting Party

1. Any investment dispute between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party shall be notified in writing by the first party to take action. The notification shall be accompanied by a sufficiently detailed memorandum.

   For the purpose of solving disputes with respect to investments between a Contracting Party and an investor of the other Contracting Party consultations will take place between the parties concerned.

2. If that dispute cannot be settled within a six months period from the notification, each Contracting Party hereby consents to submit that dispute, at the option of the investor, to an arbitral proceeding, in the following fora :

   - An ad hoc arbitral tribunal set up according to the arbitration rules laid down by the United Nations Commission on International Trade Law (U.N.C.I.T.R.A.L.) ;

   - The International Centre for the Settlement of Investment Disputes (I.C.S.I.D.) set up by the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on March 18, 1965, when each State party to this Agreement has become a party to the said Convention. As long as this requirement is not met, each Contracting Party agrees that the dispute shall be submitted to arbitration pursuant to the Rules of the Additional Facility of the I.C.S.I.D. :

     - The Arbitral Court of the International Chamber of Commerce in Paris ;

     - The Arbitration Institute of the Chamber of Commerce in Stockholm.

   The choice of one dispute settlement mechanism will exclude any other, including the dispute settlement by competent jurisdiction of the State where the investment was made.

3. At any stage of the arbitration proceedings or of the execution of an arbitral award, none of the Contracting Parties involved in a dispute shall be entitled to raise as an objection the fact that the investor who is the opposing party in the dispute has received compensation totally or partly covering his losses pursuant to an insurance policy or to the guarantee provided for in Article 7 of this Agreement.

4. The arbitral tribunal shall decide on the basis of the national law, including the rules relating to conflicts of law, of the Contracting Party involved in the dispute in whose territory the investment has been made, as well as on the basis of the provisions of this Agreement, of the terms of the specific agreement which may have been entered into regarding the investment, and of the principles of international law.

5. The arbitral awards shall be final and binding on the parties to the dispute. Each Contracting Party undertakes to execute the awards in accordance with its national legislation.

Article 11

Disputes between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement

1. Any dispute relating to the interpretation or application of this Agreement shall be settled as far as possible through diplomatic channels.

2. In the absence of settlement by diplomatic way, the dispute shall be submitted to a Mixed Commission, compound by representants of the two Parties ; to meet without undue delay at the request of the first party to take action.

3. If the joint commission cannot settle the dispute, the latter shall be submitted, at the request of either Contracting Party, to an arbitration court set up as follows for each individual case :

   Each Contracting Party shall appoint one arbitrator within a period of two months from the date on which either Contracting Party has informed the other Party of its intention to submit the dispute to arbitration. Within a period of two months following their appointment, these two arbitrators shall appoint by mutual agreement a national of a third State as chairman of the arbitration court.

   If these time limits have not been complied with, either Contracting Party shall request the President of the International Court of Justice to make the necessary appointments.

   If the President of the International Court of Justice is a national of either Contracting Party or of a State with which one of the Contracting Parties has no diplomatic relations or if, for any other reason, he cannot exercise this function, the Vice-President of the International Court of Justice shall be requested to make the appointments. If the Vice-president is a national of any Contracting Party or he cannot exercise this function, the oldest member of the International Court of Justice, that is not a national of the one Contracting Party, should be invited to execute the necessary appointments.

4. The court thus constituted shall determine its own rules of procedure. Its decisions shall be taken by a majority of the votes ; they shall be final and binding on the Contracting Parties.

5. Each Contracting Party shall bear the costs resulting from the appointment of its arbitrator. The expenses in connection with the appointment of the third arbitrator and the administrative costs of the court shall be borne equally by the Contracting Parties.

Article 12

Scope of application

This Agreement shall also apply to investments made before its entry into force by investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the latter's laws and regulations, but it shall not apply to investment disputes which arose before its entry into force.

Article 13

Environmental measures

1. The Contracting Parties recognise the right of each one to establish its own levels of domestic environmental protection and environmental development policies and priorities, and to adopt or modify accordingly its environmental laws. Each Contracting Party shall strive to ensure that its laws provide for high levels of environmental protection and shall strive to continue to improve those laws.

2. The Contracting Parties recognise that it is inappropriate to encourage investment by relaxing domestic environmental laws. Accordingly, each Contracting Party shall strive to ensure that it does not waive or otherwise derogate from, or offer to waive or otherwise derogate from, such laws as an encouragement for the establishment, maintenance or expansion in its territory of an investment.

3. The Contracting Parties reaffirm their commitments under the international environmental agreements, which they have accepted. They shall strive to ensure that such commitments are fully recognised and implemented by their domestic laws.

4. The Contracting Parties recognise that co-operation between them provides enhanced opportunities to improve environmental protection standards. Upon request by either contracting Party, the other Contracting Party shall accept to hold expert consultations on any matter falling under the purpose of this article.

Article 14

Labor measures

1. The Contracting Parties recognise the right of each one to establish its own domestic labor standards, and to adopt or modify accordingly its labor laws. Each Contracting Party shall strive to ensure that its laws provide for labor standards consistent with the internationally recognized labor rights set forth in paragraph 6 of Article 1 and shall strive to improve those standards in that light.

2. The Contracting Parties recognise that it is inappropriate to encourage investment by relaxing domestic labor laws. Accordingly, each Contracting Party Shall strive to ensure that it does not waive or otherwise derogate from, or offer to waive or otherwise derogate from such laws as an encouragement for the establishment, maintenance or expansion in it territory of an investment.

3. The Contracting Parties reaffirm their obligations as members of the International Labor Organisation and their commitments under the International Labor Organisation Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-up. The Contracting Parties shall strive to ensure that such labor principles and the internationally recognised labor rights set forth in paragraph 6 of Article 1 are recognised and protected by domestic law.

4. The Contracting Parties recognise that co-operation between them provides enhanced opportunities to improve labor standards. Upon request by either Contracting Party, the other Contracting Party shall accept to hold expert consultations on any matter falling under the purpose of this Article.

Article 15

Entry into force and duration

1. The present Agreement shall enter into force on the first day of the second month following the date on which the Contracting Parties have notified each other in writing that their constitutionally required procedures have been complied with. The Agreement shall remain in force for a period of ten years.

   Unless notice of termination is given by either Contracting Party at least six months before the expiry of its period of validity, this Agreement shall be tacitly extended each time for a further period of ten years, it being understood that each Contracting Party reserves the right to terminate the Agreement by notification given at least six months before the date of expiry of the current period of validity.

2. Investments made prior to the date of termination of this Agreement shall be covered by this Agreement for a period of ten years from the date of termination.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned representatives, duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE at Brussels, on the 14th day of April 2005, in two original copies, each in the Dutch, French, Spanish and English languages, all texts being equally authentic. The text in the English language shall prevail in case of difference of interpretation.

FOR THE BELGO-LUXEMBURG ECONOMIC UNION :

For the Government of the Kingdom of Belgium :

For the Government of the Grand-Duchy of Luxemburg :

FOR THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF GUATEMALA :

For the Walloon Government :

For the Flemish Government :

'or the Government of the Region of Brussels-Capital :